
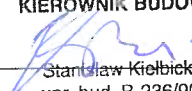

Data: 30.05.2022 r.		KARTA ZATWIERDZENIA / ZAMIANY MATERIAŁÓW I URZĄDZEŃ DO WBUDOWANIA		Nr karty S- 3
Nazwa zadania: Rozbudowa budynku S-1 o zachodnie skrzydło			Inwestor: Akademia Górniczo-Hutnicza Im. Stanisława Staszica w Krakowie	
Generalny Wykonawca: Baudziedzic Sp. z o.o. Sp. K.		Odpowiedzialny od GW: Stanisław Kielbicki	Branża : budowlana/ <u>sanitarna</u> / elektryczna	
Nazwa dokumentacji lub projektu Instalacje wod-kan		Numer dokumentacji : PROJ. NR 192/2017	Nr rysunku: 1.01,1.12,1.13	
Przekazujący:		Baudziedzic Sp. z o.o. Sp. K.		
Adresat: ☒ Akademia Górniczo-Hutnicza ☐ Projektant ☒ Inspektor Nadzoru				
Element/ materiał/ urządzenie/ system, którego dotyczy zgłoszenie: Przewody kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Zewnętrzna instalacja kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Rura PVC SN8 Lita. Parametry techniczne: Materiał: PVC-U Wytrzymałość mechaniczna: SN8 rura o ściankach strukturalnych.				
Według poniższego zestawienia przekazuje się w celu:				
☒ Do akceptacji		☐ Do realizacji		☐ Do informacji
1. Lista dokumentów załączonych: 1. Deklaracja właściwości użytkowych. 2. Krajowa Ocena Techniczna ITB KOT-2021/2017 wydanie 1 3. Krajowa Ocena Techniczna IBDiM-KOT-20180270-Wydanie-1 2. Miejsce wbudowania /zainstalowania: Sieć kanalizacji deszczowej. 3. Uzasadnienie:				
Podpis składającego		KIEROWNIK BUDOWY Stanisław Kielbicki upr. bud. B-236/90		Przyjęto:

☐ Zatwierdzono bez uwag   ☐ Do uzupełniania danych   ☐ Zatwierdzono z uwagami   ☐ Odmowa zatwierdzenia

.....

.....

.....

.....

.....

Osoba   Data   Podpis

☐ Zatwierdzono bez uwag   ☐ Do uzupełniania danych   ☐ Zatwierdzono z uwagami   ☐ Odmowa zatwierdzenia

.....

.....

.....

.....

Osoba: inż. Paweł Brzeźny...
Data: 06.06.2014

10.06.2022

☐ Zatwierdzono bez uwag   ☐ Do uzupełniania danych   ☐ Zatwierdzono z uwagami   ☐ Odmowa zatwierdzenia

.....

.....

.....

.....

Inspektor Nadzoru
Branży Sanitarnej
mgr inż. Joanna Tęcza
SWK/0043/PWOS/109

10.06.2022

Data

.....
Tgl

Podpis

KRAJOWA DEKLARACJA WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH

Nr 1/3

- Nazwa i nazwa handlowa wyrobu budowlanego: Rury o ściankach strukturalnych z nieplastyfikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U) DN/OD110 , DN/OD125 , DN/OD160 , DN/OD200 , DN/OD250 , DN/OD315 , DN/OD400
- Oznaczenie typu wyrobu budowlanego:
PVC-U Rura kanalizacyjna SN4
PVC-U Rura kanalizacyjna SN8
- Zamierzone zastosowanie lub zastosowania: do podziemnego bezciśnieniowego odwadniania i kanalizacji poza konstrukcjami budowli – obszar zastosowania U lub do podziemnego bezciśnieniowego odwadniania i kanalizacji poza konstrukcjami budowli oraz wewnątrz konstrukcji budowli obszar zastosowania UD
- Nazwa i adres siedziby producenta oraz miejsce produkcji wyrobu: Kaczmarek Malewo spółka jawna, Malewo 1, 63-800 Gostyń, zakład Malewo
- Nazwa i adres siedziby upoważnionego przedstawiciela, o ile został ustanowiony: nie dotyczy
- Krajowy system zastosowany do oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych: 4
- Krajowa specyfikacja techniczna:
7a. Polska Norma wyrobu : PN-EN 13476-2+A1:2020-12 „Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do podziemnego bezciśnieniowego odwadniania i kanalizacji . Systemy przewodów rurowych o ściankach strukturalnych z nieplastyfikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U) , polipropylenu (PP) i polietylenu (PE). Część 2: Specyfikacje rur i kształtek z gładką wewnętrzną i zewnętrzną powierzchnią oraz systemu , typ A
Nazwa akredytowanej jednostki certyfikującej, numer akredytacji i numer krajowego certyfikatu lub nazwa akredytowanego laboratorium/laboratoriów i numer akredytacji: nie dotyczy
7b. Krajowa ocena techniczna: nie dotyczy
Jednostka oceny technicznej/ Krajowa jednostka oceny technicznej: nie dotyczy
Nazwa akredytowanej jednostki certyfikującej, numer akredytacji i numer certyfikatu: nie dotyczy
- Deklarowane właściwości użytkowe:

Zasadnicze charakterystyki wyrobu budowlanego dla zamierzonego zastosowania lub zastosowań	Deklarowane właściwości użytkowe	Uwagi
Zawartość PVC	Co najmniej 80% masy rury	Obliczona na podstawie znanej receptury producenta zgodna z PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , załącznik A
Wytrzymałość na ciśnienie wewnętrzne	Brak pęknięć	Badanie materiału rury na próbkę w postaci rury litej zgodna z PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 4.2.2
Wygląd zewnętrzny	Widoczne powierzchnie rur gładkie , pozbawione widocznych zanieczyszczeń lub porów , końce rur obcięte równo i prostopadle do ich osi	
Barwa	Wewnętrzna i zewnętrzna warstwa rur wybarwiona w całym przekroju ścianki	
Cechy geometryczne	Zgodne z oznakowaniem na wyrobie: DN/OD110 SDR34 DN/OD125 SDR41	Tolerancje wymiarów zgodne z PN-EN 13476-2+A1:2020-12, pkt. 7

KACZMAREK MALEWO SPÓŁKA JAWNA

Malewo 1 63-800 Gostyń Polska

tel. +48 65 575 86 00 , fax +48 65 572 35 30

e-mail: sekretariat@kaczmarek2.pl http: www.kaczmarek2.pl

Zintegrowany System Zarządzania

System
zarządzania
ISO 9001:2015
ISO 14001:2015www.tuv.com
ID: 9105018676

	DN/OD160 SDR41 , DN/OD160 SDR34 DN/OD200 SDR41 , DN/OD200 SDR34 DN/OD250 SDR41 , DN/OD250 SDR34 DN/OD315 SDR41 , DN/OD315 SDR34 DN/OD400 SDR41 , DN/OD400 SDR34	
Właściwości fizyczne	Temperatura mięknięcia według Vicata (VST) $\geq 79^{\circ}\text{C}$	PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 8.1.1
	Skurcz wzdlużny: $\leq 5\%$, brak rozwarstwień , pęcherzy i pęknięć	PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 8.1.1
	Odporność na dichlorometan : brak oddziaływania	Tylko dla rur o grubości ścianki wewnętrznej $> 3\text{mm}$ zgodna z PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 8.1.1
Właściwości mechaniczne	Sztywność obwodowa SN4 SDR41 SN8 SDR34	PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 9.1.1
	Udarowość w temperaturze 0°C TIR $\leq 10\%$	Metoda spadającego ciężarka PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 9.1.1
	Odporność na uderzenie w temperaturze -10°C , $H50 > 1000\text{mm}$, brak pęknięć poniżej 500 mm	Metoda schodkowa PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , załącznik H , dotyczy rur SN8 SDR34
	Elastyczność obwodowa 30% : -podczas badania : brak spadku mierzonej siły oraz brak pęknięć w żadnej części struktury ścianki rury -po badaniu : brak rozwarstwienia ścianki z wyjątkiem możliwego rozwarstwienia między zewnętrzną a wewnętrzną ścianką rury dwuściennej , pojawiającego się w obszarze ograniczonej strefy zgrzewania na końcach próbki do badań , brak uszkodzeń innego typu , brak trwałego wybożenia , łączenia z wklęsłościami i wypukłościami	PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 9.1.1 i 9.1.2
	Wskaźnik pełzania $\gamma \leq 2.5$	Przy ekstrapolacji dla 2 lat PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 9.1.1
Szczelność	Szczelność połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym : brak przecieków przy badaniu wodą , szczelne przy podciśnieniu powietrza (dopuszczalna zmiana podciśnienia 0,03 bar)	PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 10
	Odporność na równoczesne działanie cyklicznych zmian temperatury i zewnętrznego obciążenia	Tylko dla obszaru zastosowania UD i DN/OD ≤ 315 , warunki badania zgodna z PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 10
	Odporność na cykliczne działanie podwyższonej temperatury zmian temperatury i zewnętrznego obciążenia	Tylko dla obszaru zastosowania UD i DN/OD ≤ 200 , warunki badania zgodna z PN-EN 13476-2+A1:2020-12 , pkt. 10

9. Właściwości użytkowe określonego powyżej wyrobu są zgodne z wszystkimi wymienionymi w pkt. 8 deklarowanymi właściwościami użytkowymi. Niniejsza krajowa deklaracja właściwości użytkowych wydana zostaje zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o wyrobach budowlanych, na wyłączną odpowiedzialność producenta.

W imieniu producenta podpisał(-a):

mgr inż. Paweł Szymczak – kierownik działu kontroli jakości
(imię i nazwisko oraz stanowisko)

KIEROWNIK DZIAŁU
Kontroli Jakości
Paweł Szymczak
mgr inż. Paweł Szymczak

Malewo 04.01.2021r.
(miejsce i data wydania)

.....
(podpis)

INSTYTUT TECHNIKI BUDOWLANEJ
PL 00-611 WARSZAWA, ul. Filtrowa 1, www.itb.pl

CZŁONEK EOTA i UEAtc

KRAJOWA OCENA TECHNICZNA ITB-KOT-2021/2017 wydanie 1

Niniejsza Krajowa Ocena Techniczna została wydana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie krajowych ocen technicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1968) przez Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie, na wniosek:

Kaczmarek Malewo spółka jawna
Malewo 1, 63-800 Gostyń

Krajowa Ocena Techniczna ITB-KOT-2021/2017 wydanie 1 stanowi pozytywną ocenę właściwości użytkowych poniższych wyrobów budowlanych do zamierzonego zastosowania:

**Rury i kształtki KACZMAREK z PVC-U
do sieci kanalizacji zewnętrznej bezciśnieniowej**

Data ważności Krajowej Oceny Technicznej:

23 grudnia 2026 r.

DYREKTOR
Instytutu Techniki Budowlanej

dr inż. Robert Geryło

Warszawa, 23 grudnia 2021 r.

Dokument Krajowej Oceny Technicznej ITB-KOT-2021/2017 wydanie 1 zawiera 14 stron, w tym 2 Załączniki. Tekst tego dokumentu można kopiować tylko w całości. Publikowanie lub upowszechnianie w każdej innej formie fragmentów tekstu Krajowej Oceny Technicznej wymaga pisemnego uzgodnienia z Instytutem Techniki Budowlanej. Krajowa Ocena Techniczna ITB-KOT-2021/2017 wydanie 1 dotyczy wyrobów objętych Aprobata Techniczną ITB AT-15-7558/2016.

Instytut Techniki Budowlanej

ul. Filtrowa 1, 00-611 Warszawa

tel.: 22 825 04 71; NIP: 525 000 93 58; KRS: 0000158785

1. OPIS TECHNICZNY WYROBU

Przedmiotem niniejszej Krajowej Oceny Technicznej ITB są rury i kształtki KACZMAREK z PVC-U do sieci kanalizacji zewnętrznej bezciśnieniowej. Rury i kształtki są produkowane przez Kaczmarek Malewo spółka jawna, Malewo 1, 63-800 Gostyń, w zakładzie produkcyjnym w Malewie.

Krajowa Ocena Techniczna obejmuje typy wyrobów określone przez producenta i wynikające z właściwości użytkowych podanych w p. 3 oraz kombinacji materiałów i elementów składowych.

Krajowa Ocena Techniczna obejmuje:

1. Rury kielichowe, z kielichem normalnym lub wydłużonym, ze ścianką litą, o nominalnych sztywnościach obwodowych SN 12 i SN 16 oraz średnicach nominalnych od DN 110 do DN 630.
2. Rury bezkielichowe, ze ścianką litą, o nominalnych sztywnościach obwodowych SN 12 i SN 16 oraz średnicach nominalnych od DN 110 do DN 630.
3. Rury kielichowe, z kielichem normalnym lub wydłużonym, ze ścianką strukturalną (3-warstwową), o nominalnych sztywnościach obwodowych SN 2 i SN 12 oraz średnicach nominalnych od DN 110 do DN 630.
4. Rury bezkielichowe, ze ścianką strukturalną (3-warstwową), o nominalnych sztywnościach obwodowych SN 2 i SN 12 oraz średnicach nominalnych od DN 110 do DN 630.
5. Kształtki o nominalnych sztywnościach obwodowych SN 12 i SN 16 oraz średnicach nominalnych od DN 110 do DN 630, w następującym asortymencie:
  - kolana jednokielihowe i dwukielihowe 15°, 30°, 45°, 67,5°, 87,5°,
  - trójniki dwukielihowe 45°, 87,5°,
  - odgałęzienia siodłowe 45°, 90°,
  - rewizje,
  - zaślepki,
  - redukcje,
  - złączki dwukielihowe,
  - nasuwki,
  - przejścia szczelne,
  - przeguby kulowe.

Rury ze ścianką strukturalną mają budowę warstwową, o następującym układzie warstw:

- warstwa zewnętrzna (lita) z nieplastifikowanego poli(chlorku winylu) PVC-U,
- warstwa (środkowa), spieniona lub niespieniona, z surowca wtórnego lub z modyfikowanego poli(chlorku winylu) PVC-U z wypełniaczem mineralnym (węglan wapnia),
- warstwa wewnętrzna (lita) z nieplastifikowanego poli(chlorku winylu) PVC-U.

Rury ze ścianką litą są produkowane metodą wytłaczania, a rury ze ścianką strukturalną metodą współwytłaczania trzech warstw ścianki. Kształtki są produkowane metodą wtrysku lub jako segmentowe formowane z odcinków rur ze ścianką litą.

Rury KACZMAREK kielichowe, o średnicach od DN 110 do DN 500, mają kielichy z rowkiem prostokątnym lub owalnym, a rury o średnicy DN 630 - kielichy z rowkiem owalnym.

Rury KACZMAREK mogą być łączone kształtkami serii wymiarowej S16 lub S13,3 wg normy PN-EN 1852-1:2018 oraz kształtkami o szeregu wymiarowym SDR 41 lub SDR 34 wg normy PN-EN 1401-1:2019.

Szczelność połączenia jest zapewniona poprzez zastosowanie uszczeliek z elastomerów termoplastycznych (w tym olejoodpornych) wg normy PN-EN 681-1:2002, PN-EN 681-1:2002/A3:2006, PN-EN 681-2:2003 lub PN-EN 681-2:2003/A2:2006. W przypadku uszczelnienia połączeń przy pomocy wargowych uszczeliek z elastomerów termoplastycznych (TPE) z pierścieniem wzmacniającym, pierścienie powinny być wykonane z polipropylenu (PP). Rury kielichowe są wyposażone w elastomerowe uszczelki pierścieniowe podczas procesu produkcyjnego.

Rury objęte niniejszą Krajową Oceną Techniczną, stosowane w sieciach drenażowych, są produkowane w następujących odmianach:

- TP w pełni sączące (totally perforated), ze szczelinami lub otworami wykonanymi na całym obwodzie,
- LP częściowo sączące (locally perforated), ze szczelinami lub otworami wykonanymi w zakresie $220 \pm 10^\circ$ obwodu,
- MP wielofunkcyjne sącząco - przepływowe (multipurpose), ze szczelinami lub otworami wykonanymi tylko w górnej części rury, w zakresie do 120° obwodu,
- UP bez perforacji.

Wymiary, wygląd zewnętrzny, barwę i znakowanie rur i kształtek KACZMAREK z PVC-U podano w Załączniku A. Opis surowców i materiałów, z których produkowane są wyroby objęte niniejszą Krajową Oceną Techniczną, podano w Załączniku B.

2. ZAMIERZONE ZASTOSOWANIE WYROBU

Rury i kształtki KACZMAREK z PVC-U są przeznaczone do bezciśnieniowego transportu ścieków o temperaturze nie większej niż 60°C , w sieciach kanalizacji bezciśnieniowej, do bezciśnieniowego transportu wód opadowych oraz do sieci drenażowych.

Rury o sztywości obwodowej SN 2 są przeznaczone do stosowania w obszarze zastosowania o symbolu „U” (do umieszczania w gruncie poza konstrukcjami budynków), a rury o sztywości obwodowej SN 12 i SN 16 do stosowania w obszarze zastosowania o symbolu „UD” (do umieszczania w gruncie pod konstrukcjami budynków oraz poza nimi) wg normy PN-EN 1401-1:2019.

Rury i kształtki KACZMAREK z PVC-U powinny być układane w wykopach, zgodnie z projektem uwzględniającym miejscowe warunki gruntowo-wodne, zaleceniami producenta oraz wymaganiami norm: PN-EN 476:2012, PN-EN 1295-1:2019, PN-B-10736:1999, PN-EN 1610:2015 i PN-ENV 1046:2007.

Wyroby objęte niniejszą Krajową Oceną Techniczną powinny być stosowane zgodnie z:

- projektem technicznym, opracowanym dla określonego obiektu, uwzględniającym polskie normy i przepisy techniczno-budowlane, a w szczególności rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065, z późniejszymi zmianami),
- postanowieniami niniejszej Krajowej Oceny Technicznej,
- instrukcją opracowaną przez producenta i udostępnianą odbiorcom.

3. WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWE WYROBU I METODY ZASTOSOWANE DO ICH OCENY

Właściwości użytkowe rur i kształtek KACZMAREK z PVC-U i metody zastosowane do ich oceny podano w tablicy 1.

Tablica 1

Poz.	Zasadnicze charakterystyki	Właściwości użytkowe	Metody oceny
1	2	3	4
1	Wymiary rur i kształtek	wg Załącznika A	PN-EN ISO 3126:2006
2	Temperatura mięknięcia wg Vicata, °C: - rur - kształtek	≥ 79 ≥ 77	PN-EN ISO 2507-1,2:2017 warunki badania wg PN-EN 1401-1:2019
3	Skurcz wzdluzny rur, %	≤ 5 brak pęcherzy i pęknięć	PN-EN ISO 2505:2006 warunki badania wg PN-EN 1401-1:2019 (suszarka)
4	Odporność rur na uderzenia zewnętrzne, % (metoda spadającego ciężarka)	TIR ≤ 10	PN-EN ISO 3127:2017 warunki badania: wg PN-EN 1401-1:2019
5	Odporność rur na uderzenia zewnętrzne (metoda schodkowa)	H50 $\geq 1,0$ m; maksymalnie jedno pęknięcie poniżej 0,5 m	PN-EN ISO 11173:2017 warunki badania wg PN-EN 1401-1:2019
6	Sztywność obwodowa rur, kN/m ²	SN 2 ≥ 2 SN 12 ≥ 12 SN 16 ≥ 16	PN-EN ISO 9969:2016
7	Sztywność obwodowa kształtek, kN/m ²	SN 12 ≥ 12 SN 16 ≥ 16	PN-EN ISO 13967:2011
8	Szczelność połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym	a) przy ciśnieniu 2,5, 0,5 i 0,05 bara: brak przecieków i uszkodzeń b) przy podciśnieniu: -0,30 bara $\leq p \leq$ -0,27 bara	PN-EN ISO 13259:2021 parametry badania wg PN-EN 1401-1:2019
9	Elastyczność obwodowa rur ze ścianką strukturalną	brak uszkodzeń przy deformacji do 30%	PN-EN ISO 13968:2009
10	Odporność na dichlorometan rur o ściance litej	brak oddziaływania	PN-EN ISO 9852:2017 parametry badania wg PN-EN 1401-1:2019
11	Zmiany w wyniku ogrzewania kształtek wtryskowych	wg PN-EN 1401-1:2019	PN-EN ISO 580:2006 parametry badania wg PN-EN 1401-1:2019
12	Wytrzymałość kształtek na uderzenie (metoda zrzutu)	brak uszkodzeń	PN-EN ISO 13263:2017 parametry badania wg PN-EN 1401-1:2019
13	Elastyczność lub wytrzymałość mechaniczna kształtek segmentowych	wg PN-EN 1401-1:2019	PN-EN ISO 13264:2017 parametry badania wg PN-EN 1401-1:2019
14	Wodoszczelność kształtek segmentowych	brak przecieków	PN-EN ISO 13254:2017 parametry badania wg PN-EN 1401-1:2019
15	Odporność rur na ścieranie, mm	$\leq 0,10$ (100000 cykli) $\leq 0,15$ (200000 cykli)	PN-EN 295-3:2012
16	Odporność rur na płukanie wysokociśnieniowe	brak uszkodzeń przy ciśnieniu 280 bar (rury) i 180 bar (kształtki)	DIN V 19517:2002

4. PAKOWANIE, TRANSPORT I SKŁADOWANIE ORAZ SPOSÓB ZNAKOWANIA WYROBU

Wyroby objęte niniejszą Krajową Oceną Techniczną powinny być dostarczane w opakowaniach producenta oraz przechowywane i transportowane w sposób zapewniający niezmiennosć ich właściwości technicznych.

Sposób znakowania wyrobów znakiem budowlanym powinien być zgodny z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1966, z późniejszymi zmianami).

Oznakowaniu wyrobu znakiem budowlanym powinny towarzyszyć następujące informacje:

- dwie ostatnie cyfry roku, w którym znak budowlany został po raz pierwszy umieszczony na wyrobie budowlanym,
- nazwa i adres siedziby producenta lub znak identyfikacyjny pozwalający jednoznacznie określić nazwę i adres siedziby producenta,
- nazwa i oznaczenie typu wyrobu budowlanego,
- numer i rok wydania krajowej oceny technicznej, zgodnie z którą zostały zadeklarowane właściwości użytkowe (ITB-KOT-2021/2017 wydanie 1),
- numer krajowej deklaracji właściwości użytkowych,
- poziom lub klasa zadeklarowanych właściwości użytkowych,
- adres strony internetowej producenta, jeżeli krajowa deklaracja właściwości użytkowych jest na niej udostępniona.

Wraz z krajową deklaracją właściwości użytkowych powinna być dostarczana albo udostępniana w odpowiednich przypadkach karta charakterystyki i/lub informacje o substancjach niebezpiecznych zawartych w wyrobie budowlanym, o których mowa w art. 31 lub 33 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów.

Ponadto oznakowanie wyrobu budowlanego, stanowiącego mieszaninę niebezpieczną według rozporządzenia REACH, powinno być zgodne z wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP), zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006.

5. OCENA I WERYFIKACJA STAŁOŚCI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH

5.1. Krajowy system oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1966, z późniejszymi zmianami) ma zastosowanie system 4 oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych.

5.2. Badanie typu

Właściwości użytkowe, ocenione w p. 3, stanowią badanie typu wyrobu, dopóki nie nastąpią zmiany surowców, składników, linii produkcyjnej lub zakładu produkcyjnego.

5.3. Zakładowa kontrola produkcji

Producent powinien mieć wdrożony system zakładowej kontroli produkcji w zakładzie produkcyjnym. Wszystkie elementy tego systemu, wymagania i postanowienia, przyjęte przez producenta, powinny być dokumentowane w sposób systematyczny, w formie zasad i procedur, włącznie z zapisami z prowadzonych badań. Zakładowa kontrola produkcji powinna być dostosowana do technologii produkcji i zapewniać utrzymanie w produkcji seryjnej deklarowanych właściwości użytkowych wyrobu.

Zakładowa kontrola produkcji obejmuje specyfikację i sprawdzanie surowców i składników, kontrolę i badania w procesie wytwarzania oraz badania kontrolne (według p. 5.4), prowadzone przez producenta zgodnie z ustalonym planem badań oraz według zasad i procedur określonych w dokumentacji zakładowej kontroli produkcji.

Wyniki kontroli produkcji powinny być systematycznie rejestrowane. Zapisy rejestru powinny potwierdzać, że wyroby spełniają kryteria oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych. Poszczególne wyroby lub partie wyrobów i związane z nimi szczegóły produkcyjne muszą być w pełni możliwe do identyfikacji i odtworzenia.

5.4. Badania kontrolne

5.4.1. Program badań. Program badań obejmuje:

- a) badania bieżące,
- b) badania okresowe.

5.4.2. Badania bieżące. Badania bieżące obejmują sprawdzenie:

- a) wyglądu zewnętrznego i barwy rur i kształtek,
- b) wymiarów rur i kształtek,
- c) odporności rur na uderzenia zewnętrzne (metodą spadającego ciężarka i metodą schodkową),
- d) wytrzymałości kształtek na uderzenie,
- e) zmiany w wyniku ogrzewania kształtek wtryskowych,
- f) sztywności obwodowej rur i kształtek.

5.4.3. Badania okresowe. Badania okresowe obejmują sprawdzenie:

- a) skurczu wzdłużnego rur,
- b) temperatury mięknięcia wg Vicata rur i kształtek,
- c) odporności rur na dichlorometan,
- d) elastyczności obwodowej rur,
- e) wodoszczelności kształtek segmentowych,
- f) szczelności połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym.

5.5. Częstotliwość badań

Badania bieżące powinny być prowadzone zgodnie z ustalonym planem badań, ale nie rzadziej niż dla każdej partii wyrobów. Wielkość partii wyrobów powinna być określona w dokumentacji zakładowej kontroli produkcji.

Badania okresowe powinny być wykonane nie rzadziej niż raz na 3 lata.

6. POUCZENIE

6.1. Krajowa Ocena Techniczna ITB-KOT-2021/2017 wydanie 1 jest pozytywną oceną właściwości użytkowych tych zasadniczych charakterystyk rur i kształtek KACZMAREK z PVC-U, które zgodnie z zamierzonym zastosowaniem, wynikającym z postanowień Oceny, mają wpływ na spełnienie wymagań podstawowych przez obiekty budowlane, w których wyrób będzie zastosowany.

6.2. Krajowa Ocena Techniczna ITB-KOT-2021/2017 wydanie 1 nie jest dokumentem upoważniającym do oznakowania wyrobu budowlanego znakiem budowlanym.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1213) wyroby, których dotyczy niniejsza Krajowa Ocena Techniczna, mogą być wprowadzone do obrotu lub udostępniane na rynku krajowym, jeżeli producent dokonał oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych, sporządził krajową deklarację właściwości użytkowych zgodnie z Krajową Oceną Techniczną ITB-KOT-2021/2017 wydanie 1 i oznakował wyroby znakiem budowlanym, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

6.3. Krajowa Ocena Techniczna ITB-KOT-2021/2017 wydanie 1 nie narusza uprawnień wynikających z przepisów o ochronie własności przemysłowej, a w szczególności ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 324). Zapewnienie tych uprawnień należy do obowiązków korzystających z niniejszej Krajowej Oceny Technicznej ITB.

6.4. ITB wydając Krajową Ocenę Techniczną nie bierze odpowiedzialności za ewentualne naruszenie praw wyłącznych i nabytych.

6.5. Krajowa Ocena Techniczna nie zwalnia producenta wyrobów od odpowiedzialności za ich prawidłową jakość, a wykonawców robót budowlanych od odpowiedzialności za ich właściwe zastosowanie.

6.6. Ważność Krajowej Oceny Technicznej może być przedłużana na kolejne okresy, nie dłuższe niż 5 lat.

7. WYKAZ DOKUMENTÓW WYKORZYSTANYCH W POSTĘPOWANIU

7.1. Raporty, sprawozdania z badań, oceny, klasyfikacje

1. 03304/21/Z00NZF. Opinia specjalistyczna dotycząca oceny raportów z badań rur i kształtek KACZMAREK z PVC-U. Zakład Fizyki Ciepłej, Akustyki i Środowiska ITB, Warszawa, 2021 r.

2. Protokoły z badań bieżących i okresowych rur i kształtek KACZMAREK z PVC-U prowadzonych w ramach zakładowej kontroli produkcji, laboratorium zakładowe Kaczmarek Malewo, 2021 r.
3. GT/335/2021. Raporty z badań rur KACZMAREK z PVC-U. Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników, Oddział Farb i Barwników, Gliwice, 2018 r.
4. 2F020729. Raport z badań rur KACZMAREK z PVC-U. RISE Research Institutes of Sweden, Goteborg, 2020 r.
5. 227/2018. Sprawozdanie z badań odporności na ścieranie rur KACZMAREK. Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników, Oddział Farb i Barwników, Gliwice, 2018 r.
6. 405/1/2016. Raport z badań rur KACZMAREK. Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników, 2016 r.
7. 41/15/SM1. Raport z badań rur KACZMAREK do kanalizacji Główny Instytut Górnictwa, 2015 r.
8. 7935 01381/2015. Raport z badań rur i kształtek z PVC-U do kanalizacji zewnętrznej. Instytut Badań i Certyfikacji, Zlin, 2015 r.
9. 5F008908. Raport z badań rur z PVC do podziemnego odwadniania i kanalizacji. SP Technical Research Institute of Sweden, 2015 r.

7.2. Normy i dokumenty związane

PN-EN 1401-1:2019	<i>Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do podziemnego bezciśnieniowego odwadniania i kanalizacji. Nieplastyfikowany poli(chlorek winylu) (PVC-U). Część 1: Specyfikacje rur, kształtek i systemu</i>
PN-EN ISO 580:2006	<i>Systemy przewodów rurowych i rur osłonowych z tworzyw sztucznych. Kształtki wtryskowe z tworzyw termoplastycznych. Metody wizualnej oceny zmian w wyniku ogrzewania</i>
PN-EN ISO 2507-1:2017	<i>Rury i kształtki z tworzyw termoplastycznych. Temperatura mięknięcia według Vicata. Część 1: Wymagania ogólne dla metody badania</i>
PN-EN ISO 2507-2:2017	<i>Rury i kształtki z tworzyw termoplastycznych. Temperatura mięknięcia według Vicata. Część 2: Warunki badania dla rur i kształtek z nieplastyfikowanego poli(chloru winylu) (PVC-U) lub chlorowanego poli(chloru winylu) (PVC-C) i rur z poli(chloru winylu) o wysokiej udarności (PVC-HI)</i>
PN-EN 681-1:2002	<i>Uszczelnienia z elastomerów. Wymagania materiałowe dotyczące uszczelek złączy rur wodociągowych i odwadniających. Część 1: Guma</i>
PN-EN 681-1:2002/A3:2006	<i>Uszczelnienia z elastomerów. Wymagania materiałowe dotyczące uszczelek złączy rur wodociągowych i odwadniających. Część 1: Guma</i>
PN-EN 681-2:2003	<i>Uszczelnienia z elastomerów. Wymagania materiałowe dotyczące uszczelek złączy rur wodociągowych i odwadniających. Część 2: Elastomery termoplastyczne</i>
PN-EN 681-2:2003/A2:2006	<i>Uszczelnienia z elastomerów. Wymagania materiałowe dotyczące uszczelek złączy rur wodociągowych i odwadniających. Część 2: Elastomery termoplastyczne</i>

PN-EN ISO 9969:2016	<i>Rury z tworzyw termoplastycznych. Oznaczanie sztywności obwodowej</i>
PN-EN ISO 11173:2017	<i>Systemy przewodowe z tworzyw sztucznych. Rury z tworzyw termoplastycznych. Oznaczanie odporności na uderzenia zewnętrzne metodą schodkową</i>
PN-EN ISO 13967:2011	<i>Kształtki z tworzyw termoplastycznych. Oznaczanie sztywności obwodowej</i>
PN-EN ISO 2505:2006	<i>Rury z tworzyw termoplastycznych. Skurcz wzdłużny. Metoda i warunki badania</i>
PN-EN ISO 3126:2006	<i>Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych. Elementy z tworzyw sztucznych. Sprawdzanie wymiarów</i>
PN-EN ISO 3127:2017	<i>Rury z tworzyw termoplastycznych. Badanie odporności na uderzenia zewnętrzne. Metoda spadającego ciężarka</i>
PN-EN ISO 13968:2009	<i>Systemy przewodów rurowych i rur osłonowych z tworzyw sztucznych. Rury z tworzyw termoplastycznych. Oznaczanie elastyczności obwodowej</i>
PN-EN ISO 9852:2017	<i>Rury z nieplastifikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U). Odporność na dichlorometan w określonej temperaturze (DCMT). Metoda badania</i>
PN-EN ISO 13254:2017	<i>Systemy przewodowe z tworzyw sztucznych. Systemy rur z tworzyw termoplastycznych do zastosowań bezciśnieniowych. Metoda badania szczelności wodą</i>
PN-EN ISO 13263:2017	<i>Systemy przewodów rurowych z tworzyw termoplastycznych do bezciśnieniowej podziemnej kanalizacji deszczowej i sanitarnej. Kształtki z tworzyw termoplastycznych. Metoda badania wytrzymałości na uderzenie</i>
PN-EN ISO 13264:2017	<i>Systemy przewodów rurowych z tworzyw termoplastycznych do podziemnego bezciśnieniowego odwadniania i kanalizacji. Kształtki z tworzyw termoplastycznych. Metoda badania wytrzymałości mechanicznej lub elastyczności kształtek fabrykowanych</i>
PN-EN ISO 13259:2021	<i>Systemy przewodów rurowych z tworzyw termoplastycznych do bezciśnieniowych sieci układanych pod ziemią. Metoda badania szczelności połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym</i>
PN-EN 295-3:2012	<i>Systemy rur kamionkowych w sieci drenażowej i kanalizacyjnej. Część 3: Metody badań</i>
PN-EN 476:2012	<i>Wymagania ogólne dotyczące elementów stosowanych w systemach kanalizacji deszczowej i sanitarnej</i>
PN-B-10736:1999	<i>Roboty ziemne. Wykopy otwarte dla przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych. Warunki techniczne wykonania</i>
PN-EN 1610:2015	<i>Budowa i badania przewodów kanalizacyjnych</i>
PN-EN 1295-1:2019	<i>Obliczenia statyczne rurociągów ułożonych w ziemi w różnych warunkach obciążenia. Część 1: Wymagania ogólne</i>

PN-ENV 1046:2007	<i>Systemy przewodów rurowych z tworzyw szlucznych. Systemy poza konstrukcjami budynków do przesyłania wody lub ścieków. Praktyka instalowania pod ziemią i nad ziemią</i>
DIN V 19517:2002	<i>Test methods for determination of the jetting resistance of drain and sewer pipes</i>
AT-15-7558/2016	<i>Rury i kształtki KACZMAREK z PVC-U ze ścianką litą i ścianką warstwową do sieci kanalizacji zewnętrznej bezciśnieniowej</i>

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik A.	Wymiary, wygląd zewnętrzny, barwa i znakowanie	12
Załącznik B.	Surowce i materiały	14

Załącznik A.

A.1. Wymiary

Wymiary rur i kształtek oraz ich tolerancje podano w tablicach A1 i A2. Szerokość szczelin rur drenarskich podano w tablicy A3. Powierzchnia szczelin powinna wynosić nie mniej niż 50 cm²/mb (w przypadku szczelin o szerokości mniejszej niż 5 mm) lub nie mniej niż 100 cm²/mb (w przypadku szczelin o szerokości nie mniejszej niż 5 mm). Odchyłki wymiarów nietolerowanych odpowiadają klasie średniokładnej *m* według normy PN-EN 22768-1:1999.

Tablica A1

Średnica zewnętrzna d_e i tolerancja, mm	Minimalna grubość warstwy wewnętrznej rur warstwowych, mm	Grubość ścianek rur, mm					
		SN 2 SDR 51		SN 12 SDR 30		SN 16 SDR 27,6	
		e_{min}	e_{max}	e_{min}	e_{max}	e_{min}	e_{max}
110 ^{+0,3}	0,4	-	-	3,6	4,5	4,0	4,6
160 ^{+0,4}	0,5	3,2	3,8	5,2	6,0	5,8	6,6
200 ^{+0,5}	0,6	3,9	4,5	6,5	7,4	7,3	8,3
250 ^{+0,5}	0,7	4,9	5,6	8,1	9,3	9,1	10,3
315 ^{+0,6}	0,8	6,2	7,1	10,2	11,5	11,4	12,8
355 ^{+0,7}	0,9	7,0	7,9	11,5	12,9	12,9	14,4
400 ^{+0,7}	1,0	7,9	8,9	13,0	14,6	14,5	16,2
450 ^{+0,8}	1,2	8,8	9,9	14,6	16,3	16,3	18,2
500 ^{+0,9}	1,3	9,8	11,0	16,2	18,2	18,1	20,2
630 ^{+1,2}	1,4	12,3	13,8	21,0	23,2	22,8	25,3

Tablica A2

Nominalna średnica zewn. rury d_e , mm	Wymiary kielicha				Długość montażowa	
	Średn. wewn. kielicha d_{sm} , mm	Min. głębokość kielicha normalnego A, mm	Min. głębokość kielicha wydłużonego A, mm	Maks. głębokość strefy uszczelniającej C, mm	Kielicha normalnego, L, mm	Kielicha wydłużonego, L, mm
110	110,4	32	86	26	60	85
160	160,5	42	107	32	81	100
200	200,6	50	113	40	99	115
250	250,8	55	116	70	125	135
315	316,0	62	131	70	132	150
355	356,1	66	135	70	136	158
400	401,2	70	143	80	150	170
450	451,4	75	145	80	155	180
500	501,5	80	147	80	160	185
630	632,0	140	230	150	300	280

Tablica A3

Szerokość szczeliny b, mm	Tolerancje, mm
1,2	+0,4 / -0,4
2,5	+0,4 / -0,4
5,0	+1,0 / - 0,5
10,00	+1,5 / - 0,5

A.2. Wygląd zewnętrzny i barwa

Powierzchnie zewnętrzna i wewnętrzna rur i kształtek powinny być gładkie, bez niejednorodności. Barwa rur i kształtek na zewnątrz i wewnątrz powinna być jednolita pod względem odcienia i intensywności (mogą wystąpić różnice odcienia poszczególnych warstw ścianki rury warstwowej).

A.3. Znakowanie

Znakowanie rur i kształtek powinno być wykonane w sposób trwały i czytelny. Znakowanie rur i kształtek powinno zawierać co najmniej:

- nazwę producenta i/lub znak handlowy,
- średnicę nominalną i grubość ścianki,
- symbol surowca,
- symbol obszaru zastosowania,
- sztywność obwodową.

Załącznik B.**B.1. Surowce i materiały**

Surowcem stosowanym do produkcji rur i kształtek o ściance litej oraz warstwy wewnętrznej i zewnętrznej rur ze ścianką strukturalną powinien być poli(chlorek winylu) (PVC-U), o właściwościach wg normy PN-EN 1401-1:2019.

Do produkcji warstwy środkowej rur ze ścianką strukturalną powinien być stosowany spieniony poli(chlorek winylu) (PVC-U) lub poli(chlorek winylu) (PVC-U) z wypełniaczem mineralnym (węglan wapnia CaCO_3). Zawartość poli(chlorek winylu) (PVC-U) w tej warstwie nie powinna być mniejsza niż 60% jej masy.

Materiałem uszczelniającym połączeń rur i kształtek powinny być wargowe uszczelki elastomerowe, wg normy PN-EN 681-1:2002, PN-EN 681-1:2002/A3:2006, PN-EN 681-2:2003 lub PN-EN 681-2:2003/A2:2006.

Warszawa, 31 grudnia 2018 r.

KRAJOWA OCENA TECHNICZNA

Nr IBDiM-KOT-2018/0270 wydanie 1

Na podstawie art 9 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1570 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie krajowych ocen technicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1968), na wniosek producenta o nazwie:

Kaczmarek Malewo Spółka Jawna

z siedzibą:

Malewo 1, 63-800 Gostyń

Instytut Badawczy Dróg i Mostów

stwierdza pozytywną ocenę właściwości użytkowych wyrobu budowlanego:

**Rury i kształtki z nieplastyfikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U),
do podziemnego grawitacyjnego odwadniania i kanalizacji, do drenażu,
do osłony przewodów i kabli**

o nazwie handlowej: **Rury i kształtki z PVC-U o ściankach litych i ściankach
strukturalnych (z rdzeniem spienionym lub niespienionym)
„KACZMAREK”,**

do zamierzonego zastosowania w budownictwie komunikacyjnym, w zakresie podanym
w niniejszej Krajowej Ocenie Technicznej IBDiM.

DYREKTOR

prof. dr hab. inż. Leszek Rafalski

Data wydania Krajowej Oceny Technicznej: **31 grudnia 2018 r.**

Data utraty ważności Krajowej Oceny Technicznej: **31 grudnia 2023 r.**

1 OPIS TECHNICZNY WYROBU BUDOWLANEGO

1.1 Nazwa techniczna i nazwa handlowa

Zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z 17 listopada 2016 r. w sprawie krajowych ocen technicznych, Instytut Badawczy Dróg i Mostów ustalił następującą nazwę techniczną: **Rury i kształtki z nieplastyfikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U), do podziemnego grawitacyjnego odwadniania i kanalizacji, do drenażu, do osłony przewodów i kabli**

i nazwę handlową: **Rury i kształtki z PVC-U o ściankach litych i ściankach strukturalnych (z rdzeniem spienionym lub niespienionym) „KACZMAREK”,**

wyrobu budowlanego zwanego dalej: **Rurami i kształtkami z PVC-U Kaczmarek**

1.2 Nazwa i adres producenta, a także nazwa i adres upoważnionego przez niego przedstawiciela, o ile został ustanowiony

Wnioskodawcą jest producent o nazwie i z siedzibą, które zostały określone na stronie 1/16 niniejszej Krajowej Oceny Technicznej IBDiM.

1.3 Miejsce produkcji wyrobu

Wyrób jest produkowany w:

- a) **Kaczmarek Malewo Spółka Jawna**, z siedzibą: **Malewo 1, 63-800 Gostyń**,
- b) **Kaczmarek Malewo Spółka Jawna, Zakład w Piaskach**, ul. Gostyńska 12, 63-820 Piaski,

1.4 Oznaczenie typu i opis techniczny wyrobu

1.4.1 Oznaczenie typu

Na podstawie informacji producenta Instytut Badawczy Dróg i Mostów oznaczył następujące typy wyrobu budowlanego:

1. Rury i kształtki do kanalizacji i odwadniania,
2. Rury i kształtki drenażowe,
3. Rury i kształtki do osłony innych rur i przewodów.

1.4.2 Opis techniczny wyrobu budowlanego oraz zastosowanych materiałów i komponentów

Przedmiotem Krajowej Oceny Technicznej są rury i kształtki wykonane z niezmiękczonego poli(chlorku winylu) (PVC-U), ze ściankami o gładkiej powierzchni wewnętrznej i zewnętrznej. Ścianki te mogą być ściankami litymi (pełnymi, jednowarstwowymi) lub mogą być trójwarstwowe (strukturalne). Konstrukcję ścianki strukturalnej tworzą trzy warstwy – wewnętrzna i zewnętrzna z litego PVC-U oraz warstwa środkowa ze spienionego PVC-U lub zawierająca materiał napełniony węglanem wapnia lub własny materiał wtórny.

Rury z PVC-U KACZMAREK mogą posiadać dodatkowo perforacje i są wówczas przeznaczone do odsączania wody gruntowej lub rozsączania wód opadowych. W zależności od rodzaju wykonania tych nacięć, rury z perforacjami dzielą się na:

- TP – w pełni sączące (totally perforated), ze szczelinami wykonanymi na całym obwodzie,
- LP – częściowo sączące (locally perforated), ze szczelinami wykonanymi na 2/3 obwodu,
- MP – wielofunkcyjne sącząco-przepływowe (multipurpose), ze szczelinami wykonanymi tylko w górnej części rury na 1/3 obwodu, co umożliwia wypełnienie wodą 85% przekroju.

Wszystkie rodzaje rur i kształtek z PVC-U KACZMAREK są łączone pomiędzy sobą oraz z rurami gładkościnnymi z innych tworzyw termoplastycznych poprzez kielichy z rowkiem, w którym umieszczona jest pierścieniowa uszczelka z elastomeru. Kielichy rur mogą mieć długość normalną lub wydłużoną – stosowaną m.in. na terenach szkód górniczych.

Kształtki KACZMAREK wykonywane są tylko ze ściankami litymi metodą wtrysku lub metodą formowania z rur.

Niniejsza Krajowa Ocena Techniczna obejmuje następujące wyroby:

- Elementy systemu przewodów rurowych do kanalizacji i odwadniania:
  - Rury o ściankach litych gładkich, o nominalnych sztywnościach obwodowych SN10, SN12 oraz SN16 i nominalnych średnicach zewnętrznych d_n od 110 mm do 630 mm,
  - Rury o ściankach gładkich z rdzeniem spienionym lub niespienionym, o nominalnych sztywnościach obwodowych SN2 i nominalnych średnicach zewnętrznych d_n od 160 mm do 500 mm.
- Elementy systemu przewodów rurowych do stosowania jako osłony dla innych rur i przewodów:
  - Rury o ściankach litych gładkich, o nominalnych sztywnościach obwodowych SN2, SN4, SN8, SN10, SN12 oraz SN16 i nominalnych średnicach zewnętrznych d_n od 110 mm do 630 mm,
  - Rury o ściankach gładkich z rdzeniem spienionym lub niespienionym, o nominalnych sztywnościach obwodowych SN2, SN4, SN8, SN10, SN12 i SN16 i nominalnych średnicach zewnętrznych d_n od 110 mm do 630 mm.
- Elementy systemu przewodów rurowych do drenażu:
  - Rury kielichowe i bezkielichowe o ściankach litych gładkich, o nominalnych sztywnościach obwodowych SN2, SN4, SN8, SN10, SN12 i SN16 i nominalnych średnicach zewnętrznych d_n od 110 mm do 630 mm,
  - Rury kielichowe i bezkielichowe o ściankach gładkich z rdzeniem spienionym lub niespienionym, o nominalnych sztywnościach obwodowych SN2, SN4, SN8, SN10, SN12 i SN16 i nominalnych średnicach zewnętrznych d_n od 110 mm do 630 mm,
- Kształtki do rur kanalizacyjnych i odwadniających, o nominalnej sztywności obwodowej SN12 i SN16 oraz kształtki do rur osłonowych i drenażowych o nominalnych sztywnościach obwodowych SN2, SN4, SN8 i SN12, oraz akcesoria do rur i kształtek:
  - Kolana jednokielihowe 15°, 30°, 45°, 67,5° i 87,5°,
  - Trójniki dwukielihowe 45° i 87,5°,
  - Odgałęzienia siodłowe 45° i 90°,
  - Złączki rewizyjne (czyszczaki),
  - Zasuwy burzowe,
  - Korki (zaśleпки),
  - Redukcje jednostopniowe i wielostopniowe,
  - Kielich piaskowany do przegród budowlanych,
  - Złączki dwukielihowe (z przegrodą) i nasuwki (bez przegrody),
  - Elastomerowe uszczelki pierścieniowe do rur i kształtek.

Rury łączone są poprzez kielichy rur, złączki, nasuwki i kształtki. Połączenia, w których wymagana jest wodoszczelność, wyposażone są w uszczelki elastomerowe spełniające wymagania norm PN-EN 681-1, PN-EN 681-2 lub PN-EN 681-3. Dopuszcza się łączenie rur kształtkami wykonanymi z materiału innego niż rury.

Rury i kształtki z PVC-U Kaczmarek produkowane są z materiałów o właściwościach podanych w PN-EN 13476-2 pkt 4.2 lub PN-EN 1401-1 pkt 4. Parametry geometryczne wyrobów zamieszczono w załączniku niniejszej Krajowej Oceny Technicznej. Wykończenie i wygląd rur i kształtek odpowiadają wymaganiom PN-EN 13476-1 i PN-EN 1401-1.

2 ZAMIERZONE ZASTOSOWANIE WYROBU

2.1 Zamierzone zastosowanie wyrobu

Rury i kształtki z PVC-U KACZMAREK są przeznaczone w budownictwie komunikacyjnym do stosowania w systemach kanalizacyjnych i odwodnieniowych oraz odsączania wód gruntowych i rozsączania wody opadowej, ułożonych w ziemi w pasie drogowym (pod jezdnią lub poza jezdnią) lub innych terenach wykorzystywanych do celów inżynierii komunikacyjnej. Mogą być również stosowane do wykonywania osłon dla innych rur i przewodów.

2.2 Zakres stosowania wyrobu

Na podstawie § 9 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie krajowych ocen technicznych, Instytut Badawczy Dróg i Mostów stwierdza pozytywną ocenę właściwości użytkowych wyrobu budowlanego o nazwie: **Rury i kształtki z nieplastifikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U), do podziemnego grawitacyjnego odwadniania i kanalizacji, do drenażu, do osłony przewodów i kabli** do zamierzonego zastosowania w budownictwie komunikacyjnym w zakresie:

2.2.1 dróg publicznych bez ograniczeń,

w rozumieniu i zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43, poz. 430 ze zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących autostrad płatnych (Dz. U. Nr 12, poz. 116 ze zm.).

2.2.2 dróg wewnętrznych bez ograniczeń,

w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14 poz. 60, tekst jednolity)

2.2.3 drogowych obiektów inżynierskich bez ograniczeń,

w rozumieniu i zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 63, poz. 735 ze zm.).

2.2.4 kolejowych obiektów inżynieryjnych bez ograniczeń,

w rozumieniu i zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 10 września 1998 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle kolejowe i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 151, poz. 987).

2.3 Warunki stosowania wyrobu

Rury i kształtki z PVC-U KACZMAREK mogą być układane w ziemi, w warunkach podanych w projekcie technicznym, na głębokościach od 0,8 m do 8 m na podkładzie i w otoczeniu odpowiednio zagęszczonych gruntów dopuszczonych do stosowania w budownictwie drogowym ujętych w PN-S-02205:1998, zgodnie z zasadami budowy przewodów kanalizacyjnych ustalonych w PN-EN 1610 oraz w PN-ENV 1046, dotyczących szczególnie zasad zagęszczania gruntu w strefie ułożenia przewodu.

Pod jezdnią należy stosować rury i kształtki z PVC-U KACZMAREK o sztywności obwodowej $SN \geq 8 \text{ kN/m}^2$ natomiast poza jezdnią mogą być użyte rury o sztywności obwodowej $SN \geq 4 \text{ kN/m}^2$. Rury i kształtki o sztywności obwodowej $SN \geq 2 \text{ kN/m}^2$ mogą być stosowane w obszarach nienarażonych na obciążenia komunikacyjne.

Zastosowanie rur i kształtek z PVC-U KACZMAREK powinno zawsze opierać się na projekcie budowlanym uwzględniającym lokalne warunki wodno-gruntowe oraz przewidywane obciążenia, oraz być zgodne z wytycznymi producenta i ogólnie przyjętymi zasadami projektowania, układania i montażu systemów kanalizacyjnych.

Każdorazowo należy zaprojektować zasypkę i zapewnić nadzór przy jej zagęszczeniu do wartości akceptowanych w podłożu drogowym, a w przypadku rur odsączających i rozsączających należy dobrać zasypkę o uziarnieniu dostosowanym do wielkości szczelin sączących lub rodzaju zastosowanej otuliny filtracyjnej.

Rury z wydłużonym kielichem mogą być stosowane na terenach objętych szkodami górnictwymi zgodnie z Opinią Głównego Instytutu Górniczego w Katowicach.

Wyrób budowlany należy stosować zgodnie z zamierzeniem, zakresem i warunkami, które podano w Krajowej Ocenie Technicznej oraz w przepisach techniczno-budowlanych właściwych dla poszczególnych rodzajów budowli w budownictwie komunikacyjnym. Przed zastosowaniem wyrobu budowlanego w sposób niezgodny z przepisami techniczno-budowlanymi należy uzyskać zgodę na odstępstwo od tych przepisów w trybie określonym w art. 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1202).

2.4 Warunki użytkowania, montażu i konserwacji

Warunki użytkowania, montażu i konserwacji zgodnie z zaleceniami Producenta. Dopuszczalne jest czyszczenie ciśnieniowe, uwzględniające odporność na płuwanie przy wysokim ciśnieniu: 280 bar dla rur i 180 bar dla kształtek wg DIN V 19517 (test stacjonarny).

3 WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWE WYROBU BUDOWLANEGO I METODY ZASTOSOWANE DO ICH OCENY

Właściwości użytkowe wyrobu budowlanego zestawiono w tablicy.

Tablica

Lp.	Oznaczenie typu wyrobu budowlanego	Zasadnicze charakterystyki wyrobu budowlanego dla zamierzonego zastosowania lub zastosowań	Właściwości użytkowe wyrażone w poziomach, klasach lub w sposób opisowy	Jedn.	Metody badań i obliczeń
1	2	3	4	5	6
1	Rury i kształtki do kanalizacji i odwadniania Rury i kształtki drenażowe Rury i kształtki do osłony innych rur i przewodów	Skurcz wzdłużny rur	≤ 5 ponadto na rurach nie powinny pojawić się pęcherze i pęknięcia	%	PN-EN ISO 2505
		Temperatura mięknięcia według Vicata (VST): - dla rur - dla kształtek wtryskowych	≥ 79 ≥ 77	°C	PN-EN ISO 2507-1 i PN-EN ISO 2507-2
		Odporność na dichlorometan* (temp. 15°C, czas badania 30 min.)	brak oznak oddziaływania (dopuszczalne są pojedyncze ślady mniejsze niż 2 mm)	-	PN-EN ISO 9852
		Sztywność obwodowa rur o nominalnej klasie sztywności SN: - SN2 - SN4 - SN8 - SN10 - SN12 - SN16	$\geq 2,0$ $\geq 4,0$ $\geq 8,0$ $\geq 10,0$ $\geq 12,0$ $\geq 16,0$	kN/m ²	PN-EN ISO 9969
		Odporność rur na uderzenia metodą spadającego ciężarka (temperatura badania (0 ± 1)°C, bijak typu d90, masa ciężarka i wysokość spadku wg PN-EN 13476-2)	TIR ≤ 10	%	PN-EN ISO 3127
		Odporność rur na uderzenia metodą schodkową (parametry badania wg PN-EN 1401-1)	H50 ≥ 1,0 m i najwyżej jedno pęknięcie poniżej wysokości spadania 0,5 m	-	PN-EN ISO 11173:2017-12
		Wskaźnik pełzania rur	≤ 2,7	-	PN-EN ISO 9967
		Odporność kształtek na uderzenie metodą zrzutu (parametry badania wg PN-EN 1401-1)	brak uszkodzeń	-	PN-EN ISO 13263

		Elastyczność lub wytrzymałość mechaniczna kształtek klejonych lub zgrzewanych (parametry badania wg PN-EN 1401-1)	brak objawów rozwarstwienia, pęknięć, rys, przeciekania	-	PN-EN ISO 13264
		Wodoszczelność kształtek klejonych lub zgrzewanych przy wewnętrznym ciśnieniu wody 0,5 bar i czasie badania 1 min.	- bez uszkodzeń i nieszczelności podczas badania i po badaniu	-	PN-EN ISO 13254
		Parametry geometryczne rur i kształtek	wg Załącznika 1 i dokumentacji technicznej wyrobów	mm	PN-EN ISO 3126
2	Rury i kształtki do kanalizacji i odwadniania	Elastyczność obwodowa rur w temperaturze 23 (± 2) °C	bez pęknięć i rys przy odkształceniu średnicy rur 30%		PN-EN ISO 13968
		Szczelność połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym, przy odchyleniu kątowym wg PN-EN ISO 13259: - przy wewn. ciśnieniu hydrostatycznym 0,05 bar - przy wewn. ciśnieniu hydrostatycznym 0,5 bar - przy wewn. ciśnieniu hydrostatycznym 2,5 bar** - przy wewn. podciśnieniu powietrza -0,3 bar	bez uszkodzeń i nieszczelności podczas badania i po badaniu, zmiana podciśnienia powietrza max 10%	-	PN-EN ISO 13259 warunek C
		Szczelność połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym, przy odkształceniu średnicy bosego końca i kielicha wg PN-EN ISO 13259: - przy wewn. ciśnieniu hydrostatycznym 0,05 bar - przy wewn. ciśnieniu hydrostatycznym 0,5 bar - przy wewn. ciśnieniu hydrostatycznym 2,5 bar** - przy wewn. podciśnieniu powietrza -0,3 bar	bez uszkodzeń i nieszczelności podczas badania i po badaniu, zmiana podciśnienia powietrza max 10%	-	PN-EN ISO 13259 warunek B
		Ścieralność (100 000 cykli ścierania)	$\leq 0,2\text{mm}$	mm	PN-EN 295-3
3	Rury i kształtki osłonowe	Wytrzymałość elektryczna izolacji rur i kształtek przy napięciu probierczym 2000V, sinusoidalnym o częstotliwości 50 – 60 Hz	brak przebicia	-	PN-EN 61386-1

	Rezystancja izolacji rur i kształtek osłonowych	≥ 100	M Ω	PN-EN 61386-1
	Szczelność połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym, przy odchyleniu kątowym (parametry badania wg PN-EN 1401-1)	bez uszkodzeń i nieszczelności podczas badania i po badaniu, zmiana podciśnienia powietrza max 10%	-	PN-EN ISO 13259 warunek C
	Szczelność połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym, przy odkształceniu średnic bosego końca i kielicha (parametry badania wg PN-EN 1401-1)	bez uszkodzeń i nieszczelności podczas badania i po badaniu, zmiana podciśnienia powietrza max 10%	-	PN-EN ISO 13259 warunek B
* - badanie dotyczy wyłącznie rur o ściankach litych, ** - badanie wykonywane dla rur z uszczelkami TPE z dodatkowym pierścieniem oporowym z PP.				

4 PAKOWANIE, TRANSPORT I SKŁADOWANIE ORAZ SPOSÓB ZNAKOWANIA WYROBU

4.1 Wytyczne dotyczące pakowania

Rury z PVC-U Kaczmarek pakowane są w wiązki lub pojedynczo bez pakowania. Każde opakowanie powinno być zabezpieczone drewnianymi podkładami i owinięte taśmą w sposób umożliwiający załadunek i wyładunek. Kształtki pakowane są w kartony lub inne opakowania zależnie od ich gabarytów, lub dostarczane luzem. Uszczelki elastomerowe mogą być pakowane w kartony lub zakładane fabrycznie na rury i kształtki.

4.2 Wytyczne dotyczące transportu i składowania

Rury i kształtki z PVC-U Kaczmarek mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu dostosowanymi do ich gabarytów, a sposób ich ułożenia powinien gwarantować nie przemieszczanie się podczas transportu. Podczas załadunku i rozładunku należy zachować ostrożność, aby nie uszkodzić rur. Rury nie powinny być przeciągane ani przetaczane, lecz przenoszone. Szczególna ostrożność należy zachować przy transporcie w temperaturach ujemnych.

Rury z PVC-U Kaczmarek powinny być składowane na płaskim podłożu, z dala od źródeł otwartego ognia, w położeniu poziomym, na podkładach drewnianych, z przekładkami i zabezpieczone przed staczaniem zgodnie z zaleceniami producenta. Kształtki powinny być przechowywane w opakowaniach fabrycznych. Dopuszcza się przechowywanie rur i kształtek na otwartych placach magazynowych, jednakże czas przechowywania (łącznie z przechowywaniem na placu budowy) nie powinien przekraczać 2 lat.

4.3 Sposób znakowania wyrobu budowlanego

Wyrób należy oznakować znakiem budowlanym zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu

znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1966) oraz w rozporządzeniu Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 13 czerwca 2018 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1233).

Przed oznakowaniem wyrobu znakiem budowlanym należy sporządzić krajową deklarację właściwości użytkowych wyrobu budowlanego według wzoru opublikowanego w załączniku nr 2 do cytowanego rozporządzenia oraz udostępnić ją w sposób opisany w rozporządzeniu.

Oznakowaniu wyrobu znakiem budowlanym powinny towarzyszyć następujące informacje:

- dwie ostatnie cyfry roku, w którym znak budowlany został po raz pierwszy umieszczony na wyrobie budowlanym,
- nazwa i adres siedziby producenta lub znak identyfikujący pozwalający jednoznacznie określić nazwę i adres siedziby producenta,
- nazwa i oznaczenie typu wyrobu budowlanego,
- numer i rok wydania krajowej oceny technicznej, zgodnie z którą zostały zadeklarowane właściwości użytkowe,
- numer krajowej deklaracji właściwości użytkowych,
- poziom lub klasa zadeklarowanych właściwości użytkowych,
- nazwa jednostki certyfikującej, która uczestniczyła w ocenie i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobu budowlanego,
- adres strony internetowej producenta, jeżeli krajowa deklaracja zgodności jest na niej udostępniona.

5 OCENA I WERYFIKACJA STAŁOŚCI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH

5.1 Krajowy system oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych

Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1966) oraz rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 13 czerwca 2018 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1233). Instytut Badawczy Dróg i Mostów wskazuje dla: **Rury i kształtki z nieplastifikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U), do podziemnego grawitacyjnego odwadniania i kanalizacji, do drenażu, do osłony przewodów i kabli** wymagany krajowy system 4 oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych.

Zgodnie z § 4 cytowanego wyżej rozporządzenia w **krajowym systemie 4 ocena i weryfikacja stałości właściwości użytkowych** wyrobu budowlanego obejmuje:

- a) działania producenta:
- określenie typu wyrobu budowlanego,
  - prowadzenie zakładowej kontroli produkcji.

5.2 Określenie typu wyrobu budowlanego

Określenie typu wyrobu budowlanego obejmuje ocenę właściwości użytkowych w odniesieniu do zasadniczych charakterystyk i zamierzonego zastosowania tego wyrobu określonych

w rozdziale 3 oraz właściwości identyfikacyjne wg pkt 1.4.2 niniejszej Krajowej Oceny Technicznej, dopóki nie nastąpią zmiany surowców, składników, linii produkcyjnej lub zakładu produkcyjnego.

5.3 Zakładowa kontrola produkcji

Wyrób budowlany, objęty niniejszą Krajową Oceną Techniczną, powinien być produkowany zgodnie z systemem zakładowej kontroli produkcji.

Producent powinien ustanowić, udokumentować, wdrożyć i utrzymywać system zakładowej kontroli produkcji w celu zapewnienia stałości właściwości użytkowych wyrobu budowlanego, określonych w niniejszej Krajowej Ocenie Technicznej.

Dokumentacja zakładowej kontroli produkcji powinna zawierać:

- a) strukturę organizacyjną,
- b) wymagania dla personelu (kwalifikacje, uprawnienia, odpowiedzialność za poszczególne elementy zakładowej kontroli produkcji, szkolenia),
- c) audyty wewnętrzne, prowadzenie działań korygujących i zapobiegawczych,
- d) nadzór nad dokumentacją i zapisami,
- e) plany kontroli i badania surowców, wymagania,
- f) plany kontroli i badania gotowego wyrobu,
- g) nadzór nad wyposażeniem produkcyjnym,
- h) nadzór nad wyposażeniem do kontroli i badań z zachowaniem spójności pomiarowej,
- i) nadzór nad procesem produkcyjnym, w tym prowadzone kontrole i badania międzyoperacyjne,
- j) opis prac podzlecanych i tryb ich nadzoru,
- k) postępowanie z wyrobem niezgodnym i reklamacjami,
- l) opis sposobu pakowania, transportu i składowania oraz sposób znakowania wyrobu.

Dokumentacja zakładowej kontroli produkcji powinna być uzupełniona o dokumentację techniczną, specyfikacje techniczne (normy wyrobu, normy badawcze, europejskie lub krajowe oceny techniczne, itp.), przepisy prawa.

System zarządzania jakością stosowany wg wymagań PN-EN ISO 9001 może być uznany za system zakładowej kontroli produkcji, jeżeli są również spełnione wymagania niniejszej Krajowej Oceny Technicznej.

5.4 Badania gotowych wyrobów

5.4.1 Program badań

Program badań gotowych wyrobów obejmuje badania bieżące.

5.4.2 Badania bieżące

Badania bieżące gotowych wyrobów obejmują:

- a) badanie odporności na dichlorometan,
- b) badanie sztywności obwodowej rur,
- c) kontrolę parametrów geometrycznych rur i kształtek,
- d) badanie skurczu wzdłużnego rur,

- e) badanie temperatury mięknięcia wg Vicata (VST),
- f) badanie odporności rur na uderzenia metodą spadającego ciężarka,
- g) badanie odporności rur na uderzenia metodą schodkową,
- h) badanie odporności kształtek na uderzenia metodą zrzutu,
- i) badanie elastyczności obwodowej rur,
- j) badanie szczelności połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym przy odchyleniu kątowym,
- k) badanie szczelności połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym przy odkształceniu średnicy bosego końca i kielicha.

5.5 Pobieranie próbek do badań

- a) Próbkki do badań bieżących należy pobierać zgodnie z ustaleniami dokumentacji zakładowej kontroli produkcji.

5.6 Częstotliwość badań

- a) Badania bieżące określone w pkt 5.4.2 a-c powinny być wykonywane dla każdej partii wyrobu zgodnie z planem badań ustalonym w dokumentacji zakładowej kontroli produkcji, lecz nie rzadziej niż raz w roku,
- b) badania bieżące określone w pkt 5.4.2 d - k powinny być wykonywane nie rzadziej niż co dwa lata. Wielkość partii wyrobu powinna zostać określona w dokumentacji zakładowej kontroli produkcji.

5.7 Ocena wyników badań

Właściwości użytkowe wyrobu budowlanego są zgodne ze wszystkimi właściwościami użytkowymi określonymi w niniejszej Krajowej Ocenie Technicznej IBDiM.

6 POUCZENIE

- 6.1 Krajowa Ocena Techniczna nie jest dokumentem upoważniającym do oznakowania wyrobu budowlanego znakiem budowlanym.
- 6.2 Krajową Ocenę Techniczną uchyla jednostka, która ją wydała, z własnej inicjatywy albo na wniosek Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego z udziałem wnioskodawcy.
- 6.3 Krajowa Ocena Techniczna nie narusza uprawnień wynikających z ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117, ze zm.).

7 WYKAZ DOKUMENTÓW WYKORZYSTANYCH W POSTĘPOWANIU

W postępowaniu o wydanie Krajowej Oceny Technicznej wykorzystano:

7.1 Przepisy:

- a) Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. Poz. 1570);
- b) Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1202);
- c) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie krajowych ocen technicznych (Dz. U. z 2016 r. Poz. 1968);
- d) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2016 r. Poz. 1966) oraz rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 13 czerwca 2018 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1233).

7.2 Polskie Normy i inne Normy:

- a) PN-EN 295-3:2012 Systemy rur kamionkowych w sieci drenażowej i kanalizacyjnej - Część 3: Metody badań
- b) PN-EN 681-1:2002 Uszczelnienia z elastomerów - Wymagania materiałowe dotyczące uszczelek złączy rur wodociągowych i odwadniających - Część 1: Guma
- c) PN-EN 681-2:2003 Uszczelnienia z elastomerów - Wymagania materiałowe dotyczące uszczelek złączy rur wodociągowych i odwadniających - Część 2: Elastomery termoplastyczne
- d) PN-EN 681-3:2003 Uszczelnienia z elastomerów - Wymagania materiałowe dotyczące uszczelek złączy rur wodociągowych i odwadniających - Część 3: Materiały z gumy porowatej
- e) PN-EN 1401-1:2009 Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do podziemnego bezciśnieniowego odwadniania i kanalizacji - Nieplastyfikowany poli(chlorek winylu) (PVC-U) -- Część 1: Specyfikacje rur, kształtek i systemu
- f) PN-EN 1610:2015-10 Budowa i badania przewodów kanalizacyjnych
- g) PN-EN 13476-1:2018-05 Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do podziemnego bezciśnieniowego odwadniania i kanalizacji - Systemy przewodów rurowych o ściankach strukturalnych z nieplastyfikowanego poli(chlorku winylu)(PVC-U), polipropylenu (PP) i polietylenu (PE) - Część 1: Wymagania ogólne i właściwości użytkowe
- h) PN-EN 13476-2:2018-05 Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do podziemnego bezciśnieniowego odwadniania i kanalizacji - Systemy przewodów rurowych o ściankach strukturalnych z nieplastyfikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U), polipropylenu (PP) i polietylenu (PE) - Część 2: Specyfikacje rur i kształtek z gładką wewnętrzną i zewnętrzną powierzchnią oraz systemu, typ A
- i) PN-EN 61386-1:2011 Systemy rur instalacyjnych do prowadzenia przewodów - Część 1: Wymagania ogólne
- j) PN-EN ISO 2505:2006 Rury z tworzyw termoplastycznych - Skurcz wzdłużny – Metoda i warunki badania

- k) PN-EN ISO 2507-1:2017-11 Rury i kształtki z tworzyw termoplastycznych - Temperatura mięknięcia według Vicata - Część 1: Wymagania ogólne dla metody badania
- l) PN-EN ISO 2507-2:20017-12 Rury i kształtki z tworzyw termoplastycznych - Temperatura mięknięcia według Vicata - Część 2: Warunki badania dla rur i kształtek z nieplastifikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U) lub chlorowanego poli(chlorku winylu) (PVC-C) i rur z poli(chlorku winylu) o wysokiej uduroności (PVC-HI)
- m) PN-EN ISO 3126:2006 Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych - Elementy z tworzyw sztucznych - Sprawdzanie wymiarów
- n) PN-EN ISO 3127:2017-12 Rury z tworzyw termoplastycznych - Badanie odporności na uderzenia zewnętrzne – Metoda spadającego ciężarka
- o) PN-EN ISO 9001:2015-10 Systemy zarządzania jakością – Wymagania
- p) PN-EN ISO 9852:2017-11 Rury z nieplastifikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U) - Odporność na dichlorometan w określonej temperaturze (DCMT) - Metoda badania
- q) PN-EN ISO 9967:2016-02 Rury z tworzyw termoplastycznych - Oznaczanie wskaźnika pełzania
- r) PN-EN ISO 9969:2016-02 Rury z tworzyw termoplastycznych - Oznaczanie sztywności obwodowej
- s) PN-EN ISO 11173:2017-12 Systemy przewodowe z tworzyw sztucznych - Rury z tworzyw termoplastycznych - Oznaczanie odporności na uderzenia zewnętrzne metodą schodkową
- t) PN-EN ISO 13254:2017-11 Systemy przewodów rurowych z tworzyw termoplastycznych do zastosowań bezciśnieniowych - Metoda badania wodoszczelności
- u) PN-EN ISO 13259:2018-08 Systemy przewodów rurowych z tworzyw termoplastycznych do bezciśnieniowych sieci układanych pod ziemią - Metoda badania szczelności połączeń z elastomerowym pierścieniem uszczelniającym
- v) PN-EN ISO 13263:2017-12 Systemy przewodów rurowych z tworzyw termoplastycznych do bezciśnieniowej podziemnej kanalizacji deszczowej i sanitarnej - Kształtki z tworzyw termoplastycznych - Metoda badania wytrzymałości na uderzenie
- w) PN-EN ISO 13264:2017-12 Systemy przewodów rurowych z tworzyw termoplastycznych do bezciśnieniowej podziemnej kanalizacji deszczowej i sanitarnej - Kształtki z tworzyw termoplastycznych - Metoda badania wytrzymałości na uderzenie
- x) PN-EN ISO 13968:2009 Systemy przewodów rurowych i rur osłonowych z tworzyw sztucznych - Rury z tworzyw termoplastycznych - Oznaczanie elastyczności obwodowej
- y) PN-ENV 1046:2007 Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych - Systemy poza konstrukcjami budynków do przesyłania wody lub ścieków - Praktyka instalowania pod ziemią i nad ziemią
- z) DIN V 19517 Test methods for determination of the jetting resistance of drain and sewer pipes
- aa) PN-S-02205:1998 Drogi samochodowe - Roboty ziemne - Wymagania i badania

7.4 Raporty z badań wyrobu budowlanego:

- a) Sprawozdanie nr 58/18/TW-1 z badań sztywności obwodowej rur z PVC-U. Instytut Badawczy Dróg i Mostów, Pracownia Mostów i Urządzeń Odwadniających, Żmigród, grudzień 2018 r.
- b) Audit test on structured wall pipes made from PVC, according to EN 13476-2:2007 and INSTA SBC 13476, January 2017. RISE Research Institutes of Sweden AB, Göteborg styczeń 2018 r.
- c) Audit tests of pipes for underground drainage and sewerage according to EN 1401-1:2009 and INSTA SBC 1401, January 2017. RISE Research Institutes of Sweden AB, Göteborg wrzesień 2017 r.
- d) Sprawozdanie z badań nr 227/2018, Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników, Oddział Farb i Lakierów, Gliwice, czerwiec 2018 r.
- e) Sprawozdanie z badań nr 405/1/2016, Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników, Oddział Farb i Lakierów, Gliwice, wrzesień 2016 r.

Załącznik: 1

Otrzymują:

- 1. Wnioskodawca   o nazwie: **Kaczmarek Malewo Spółka Jawna**, z siedzibą:
Malewo 1, 63-800 Gostyń   **- 2 egz.**
- 2. a/a Jednostka Oceny Technicznej **Instytutu Badawczego Dróg i Mostów** ul. Instytutowa 1
03-302 Warszawa tel. (22) 614 56 59, (22) 39 00 414, fax: (22) 675 41 27   **- 1 egz.**

ZAŁĄCZNIK - PARAMETRY GEOMETRYCZNE RUR I KSZTAŁTEK Z PVC-U KACZMAREK

Charakterystyczne parametry wymiarowe rur Kaczmarek o ściankach gładkich litych, oraz o ściankach strukturalnych (trójwarstwowych) przedstawiono w tablicy Z-1.

Tablica Z-1 - Wymiary rur

Średnia średnica zewnętrzna	Minimalna grubość niespionionej warstwy wewnętrznej rur strukturalnych	Grubość ścianek przy sztywności obwodowej:									
		SN2 (SDR 51)		SN4 (SDR 41)		SN8 (SDR 34)		SN12 (SDR 30)		SN16 (SDR 26)	
		e _{min}	e _{max}	e _{min}	e _{max}	e _{min}	e _{max}	e _{min}	e _{max}	e _{min}	e _{max}
mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
110 ^{+0,3}	0,4					3,2	3,8	3,6	4,5	4,2	4,9
160 ^{+0,4}	0,5	3,2	3,8	4,0	4,6	4,7	5,4	5,2	6,0	6,2	7,0
200 ^{+0,5}	0,6	3,9	4,5	4,9	5,6	5,9	6,7	6,5	7,4	7,7	8,6
250 ^{+0,5}	0,7	4,9	5,6	6,2	7,1	7,3	8,3	8,1	9,3	9,6	10,8
315 ^{+0,6}	0,8	6,2	7,1	7,7	8,7	9,2	10,4	10,2	11,5	12,1	13,6
355 ^{+0,7}	0,9	7,0	7,9	8,7	9,8	10,4	11,7	11,5	12,9	13,6	15,2
400 ^{+0,7}	1,0	7,9	8,9	9,8	11,0	11,7	13,1	13,0	14,6	15,3	17,1
450 ^{+0,8}	1,2	8,8	9,9	11,0	12,3	13,2	14,8	14,6	16,3	17,2	19,2
500 ^{+0,9}	1,3	9,8	11,0	12,3	13,8	14,6	16,3	16,2	18,2	19,1	21,3
630 ^{+1,2}	1,4	12,3	13,8	15,4	17,2	18,4	20,6	21,0	23,2	24,1	26,5

Standardowe długości montażowe rur Kaczmarek:

- 6,00^{+0,05} m
- 3,00^{+0,05} m
- 2,00^{+0,05} m
- 1,00^{+0,05} m
- 0,50^{+0,05} m.

Wymiary średnic i długości kielichów normalnych i wydłużonych dla rur o ściankach litych i z rdzeniem spionionym przeznaczonych do łączenia za pomocą uszczelki elastomerowych przedstawiono w tablicy Z-2.

Tablica Z-2 – Wymiary kielichów rur i kształtek

Nominalna średnica zewnętrzna	Wymiary kielichów				Długość montażowa	
	Minimalna średnica wewnętrzna kielicha	Maksymalna głębokość strefy uszczelniającej	Minimalna głębokość kielicha za uszczelką		Kielich normalny	Kielich wydłużony
			Kielich normalny	Kielich wydłużony		
d_n	$d_{sm,min}$	$d_{em,max}$	A_{min}	A_{min}	L	L
mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm
1	2	3	4	5	6	7
110	110,4	26	32	86	60	85
160	160,5	32	42	107	81	100
200	200,6	40	50	113	99	115
250	250,8	70	55	116	125	135
315	316,0	95	62	131	183	150
355	356,1	104	66	135	194	158
400	401,3	111	70	143	203	170
450	451,4	120	75	145	215	180
500	501,5	130	80	147	227	185
630	632,0	150	140	230	300	280

Rury Kaczmarek o nominalnych średnicach zewnętrznych d_n od 110 mm do 630 mm mogą mieć wykonane nacięcia. Szerokość nominalna szczelin może wynosić: 1,2 mm; 2,5 mm; 5 mm lub 10 mm. Standardowe rozmieszczenie szczelin:

- TP – w pełni sączące, szczeliny na całym obwodzie, w 4 rzędach,
- LP – częściowo sączące, ze szczelinami wykonanymi na 2/3 obwodu, w 3 rzędach,
- MP – sącząco przepływowe, szczeliny na 1/3 obwodu w 2 rzędach.

Minimalne długości szczelin oraz łączną powierzchnię szczelin podano w tablicy Z-3.

Tablica Z-3 – Wymiary szczelin rur perforowanych

Nominalna średnica zewnętrzna d_n		110	160	200	250	315	400	500	630
1		2	3	4	5	6	7	8	9
Minimalna długość szczeliny [mm]		40	40	60	70	70	70	70	70
Minimalna łączna powierzchnia szczelin [cm ² /m]	TP	60	120	120	240	240	240	240	240
	LP	60	60	60	120	120	120	120	120
	MP	60	60	60	120	120	120	120	120

Inne odstępki, szerokości szczelin i związane z tym wymiary graniczne, jak i sposób wykonania (kształty) perforacji są ustalane pomiędzy zleceniodawcą i Producentem.